

**День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу
(18 травня)**

18 травня Україна вшановує жертв трагічних подій, пов'язаних зі злочинами комуністичного тоталітарного режиму.

Цього дня, 1944 року розпочалася спецоперація військ НКВД зі звільнення Кримського півострова від корінного населення. Під час бойових дій, поки чоловіки були на фронті, радянська влада підступно вигнала дітей, жінок та літніх людей з власних домівок та відправила їх у вигнання. Для багатьох той шлях став останнім. Через насильницьку депортацію понад 190 тисяч кримських татар втратили дім, батьківщину, рідних, а багато хто – і життя. Також у 1944-му з півострова депортували понад 40 тисяч болгар, вірмен, греків, турків і ромів.

Вбивчий шлях тривав 2–3 тижні. Дорогою, в тісноті, без їжі, води та медичної допомоги, від голоду та хвороб загинуло 7000–7900 кримських татар.

Депортація кримськотатарського народу комуністичним тоталітарним режимом була кульмінацією російської колоніальної політики, направленої на детатаризацію Криму.

Радянський режим також посилював геноцидні дії стиранням з історії Кримського півострова пам'яті про кримських татар: переписувалася кримська історія, насаджувалися російські імперські наративи про “одвічно російський” Крим, цілеспрямовано та масово поширювалися міфи про “народ-зрадник”. На півострів цілеспрямовано завозили і заселяли в будинки кримських татар переселенців із РРФСР, Української РСР. Також назви населених пунктів, вулиць, що мали кримськотатарське походження, стали російськими.

Десятиріччями комуністичний режим СРСР і згодом Росія цілеспрямовано поширювали міф про кримських татар як зрадників. Цю ж риторику країна-окупантка використовує і нині для насадження ворожнечі, утисків та розбрату в окупованому Криму.

Після незаконної анексії Криму в 2014 році російська влада продовжує дискредитацію та утиски кримських татар, що залишилися на півострові.

Геноцид кримських татар є складовою російської колонізаційної політики, злочином проти людяності.

Український народ, який зазнав переслідувань і репресій, став жертвою радянського геноциду Голодомору 1932–1933, усвідомлює та повністю поділяє біль депортації. Це – наша спільна трагедія.

У 2015 році Верховна Рада України визнала цей злочин комуністичного режиму геноцидом кримськотатарського народу, під час якого здійснювалися умисні вбивства, заподіювалися серйозні тілесні ушкодження, навмисно створювалися життєві умови, направлені на фізичне знищення кримських татар. У Канаді, Латвії, Литві також визнали ці дії геноцидом кримськотатарського народу. Україна працює над подальшим визнанням геноциду іншими країнами.

Кінокомпанія Телеканал "ATR". Крим. Україна пропонує до перегляду перший кримськотатарський повноформатний художній фільм "Хайтамара". Це перша художня картина про депортацію кримських татар. Режисер фільму і виконавець головної ролі Ахтем Сеїтаблаєв. Фільм за посиланням https://www.youtube.com/watch?v=S3xE_nq7iAw&t=545s

Посилання на матеріали

1. Розробка інтерактивного уроку “Research Club. 5\75: навіщо пам’ять українцям?”: <https://cutt.ly/0w8RasLn>
2. Розробка “Боротися – значить жити, жити – значить боротися” (П.Бомарше), за книгою Севгіль Мусаєвої та Аліма Алієва “Мустафа Джемільєв. Незламний”: <https://cutt.ly/lw8Rsm16>
3. Лекція “Історія та суспільно-економічні процеси на Кримському півострові до 2014 року”: <https://cutt.ly/pw47tuDb>
4. Розробка уроку для 11 класу “1944. Депортація кримських татар”: <https://cutt.ly/Ew7rFQbN>
5. Перелік корисної літератури до навчального курсу “ProКрым: державна політика реінтеграції Криму”: <https://cutt.ly/lw47rOmD>

Посилання на фільми

1. Художній фільм “Хайтарма” (2013)
<https://cutt.ly/iw7y2hgL>
2. Художній фільм “Чужа молитва” (2017)
<https://cutt.ly/vw7yWZRp>
3. Документальний фільм “ARZU | МРІЯ” (2018)
<https://cutt.ly/jw7yW01j>
4. Документальний фільм “Мустафа” (2016)
<https://cutt.ly/9w7yW7fs>
5. Документальний фільм “Крим, як це було” (2018)
<https://cutt.ly/Dw7yErGU>
6. Художній фільм “Додому | Evge” (2019)
<https://cutt.ly/ew7yEdGW>
7. Документальний фільм “Крим. Ізоляція” (2022)
<https://cutt.ly/0w7yEjD2>
8. Документальний фільм “Крим. Оточені зрадою” (2019)
<https://cutt.ly/Hw7yEz0G>
9. Документальний фільм “Хроніки анексії” (2019)
<https://cutt.ly/Ow7yEbpD>
10. Документальний фільм “Крим. Нескорений” (2016)
<https://cutt.ly/1w7yEQIW>
11. Документальний фільм "Самоповернення в Крим" (2021)
<https://cutt.ly/1w7yERVJ>
12. Документальний фільм “Крим: 10 років окупації” (2024)
<https://cutt.ly/Mw6TuFjM>